

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	9
ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ	11
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ / ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	13
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	39
Η ιδέα	39
Τα όρια. Χρόνος και γεωγραφία	40
Το κεντρικό ζήτημα και τα επιμέρους	43
Μεθοδολογική προσέγγιση του θέματος	43
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι.	
ΙΣΤΟΡΙΟΓΡΑΦΙΚΑ	47
Η μέχρι σήμερα έρευνα	47
Οι έννοιες και οι όροι	59
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ.	
ΡΟΛΟΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΣΤΩΟΥ (ΘΕΣΜΟΙ, ΑΝΑΓΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ)	67
Γενικά	67
Α. Τυπικά, κτύπορες και χώροι	68
Β. Οι ανάγκες της θείας λειτουργίας	71
Β.1. Κινήσεις και στάσεις. Λιτανείες	71
Β.2. Οι θέσεις των πιστών	73
Β.3. Ιδιωτική λειτουργική πράξη	74
Γ. Η θεία λειτουργία και η περίκεντρη πλαισίωσή της	76
Γ.1. Ειδικές τελετές και ιεροτελεστείς	78
Γ.2. Βάπτιση	79
Γ.3. Ταφή	80
Γ.4. Μνημόσυνα και μνημονεύσεις	84
Γ.5. Άγια λείψανα και αντικείμενα	85
Δ. Άλλες εκκλησιαστικές ανάγκες	86
Δ.1. Φύλαξη σκευών και αντικειμένων λατρείας	86
Δ.2. Συνάξεις, λιτανείες	86
Ε. Οι λειτουργικές σχέσεις του ναού με άλλα κτίσματα	87
Ζ. Συμπεράσματα και νέα ερωτήματα: οι λειτουργικές χρήσεις και ο χώρος	89
ΚΕΦΑΛΑΙΟ III.	
ΚΑΤΑΒΟΛΕΣ ΤΩΝ ΠΕΡΙΣΤΩΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ 4ο ΩΣ ΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ 13ου ΑΙΩΝΑ (ΠΕΡΙΣΤΩΑ, ΣΥΓΓΕΝΙΚΟΙ ΧΟΡΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΣΘΗΚΕΣ)	91
Γενικά	91
Α. Οι παλαιοχριστιανικές καταβολές από την πρωτοχριστιανική περίοδο μέχρι την εικονομαχία (αρχές 8ου αι.)	92
Α.1. Περίστωα και Βασιλικές	92
Α.2. Περίστωα και περίκεντροι ναοί	103

B. Τα περίστωα στη μεσοβυζαντινή αρχιτεκτονική από την εικονομαχία (726) μέχρι τη λατινοκρατία (1204)	109
B.1. Περίστωα και περιμετρικοί χώροι σε βασιλικές	110
B.2. Περίστωα και περιμετρικοί χώροι σε περίκεντρους ναούς	115
B.3. Περίστωα και περιμετρικοί χώροι σε διάφορους τύπους σταυροειδών ναών	121
B.3.a. Τρουλαία βασιλικά και μονόχωρος ή σταυροειδής με τρούλο και περίστωα	121
<i>Ιδιαίτερες περιπτώσεις</i>	128
B.3.b. Σταυρικός, σταυροειδής και περίστωα	129
<i>Σταυρικό με τρούλο και περίστωα</i>	129
<i>Σταυροειδής και εγγεγραμμένος με τρούλο και περίστωα</i>	130

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV.

ΠΕΡΙΣΤΩΑ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΟΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΝΑΩΝ (ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΥΠΟΙ)	139
---	-----

Γενικά	139
--------------	-----

A. Ναοί με περίστωα	141
---------------------------	-----

A.1. Βασιλικές	141
----------------------	-----

A.1.a. Ειδικές περιπτώσεις	147
----------------------------------	-----

A.2. Ναοί περίκεντρης αντίληψης	149
---------------------------------------	-----

A.3. Σταυροειδείς (μονόχωροι ή τρίκλιτοι ή μεταβατικοί) με τρούλο και περίστωα	152
--	-----

A.3.a. Ειδικές περιπτώσεις	162
----------------------------------	-----

A.4. Σταυροειδείς εγγεγραμμένοι με περίστωα	163
---	-----

B. Διάδοση του φαινομένου των περιστώων	178
---	-----

Γ. Τύποι περιστώων	188
--------------------------	-----

Γ.1. Κατηγορίες, κριτήρια, οχέοις	188
---	-----

Γ.2. Σχέση με τον πυρήνα ως προς τη θέση	190
--	-----

Γ.3. Διάταξη και διάρθρωση	191
----------------------------------	-----

Γ.4. Σχέση με τον έσω χώρο. Επικοινωνία και επίπεδα	192
---	-----

Γ.5. Σχέση με τον έξω χώρο	192
----------------------------------	-----

Γ.6. Κατασκευή και κάλυψη	194
---------------------------------	-----

Πίνακας κύριων χαρακτηριστικών περιστώων κατά περιοχή και χρονολογία ανέγερσης ναών	196
---	-----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	199
--------------------	-----

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΜΝΗΜΕΙΩΝ	207
--------------------------	-----

Εισαγωγή	209
----------------	-----

Περιεχόμενα καταλόγου μνημείων	211
--------------------------------------	-----

Κωνσταντινούπολη	213
------------------------	-----

Μακεδονία	245
-----------------	-----

Θεσσαλονίκη	269
-------------------	-----

Ήπειρος	297
---------------	-----

Θεσσαλία	327
----------------	-----

Πελοπόννησος	331
--------------------	-----

RÉSUMÉ

LE PERISTOON (GALERIE PERIMETRALE) DANS L'ARCHITECTURE ESSLÉSIASTIQUE DE LA PÉRIODE BYZANTINE TARDIVE	349
--	-----

EYPETHPIO	357
-----------------	-----

ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ	367
-----------------------------	-----